

DNR: 2020-00360-1
2020-11-03

Handläggare: Anna Nyström
Telefon: 08-508 460 92

Till Stockholms stadshus

Remiss av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad

Sammanfattning

Stockholms stadshus har remitterat Kulturstrategiskt program för Stockholms stad till SISAB för yttrande. Programmet täcker inte hela det kulturpolitiska fältet utan är inriktat på områden där stadens förvaltningar och bolag har ett gemensamt ansvar för kulturlivets infrastruktur. Det gäller främst utbildning och akademi, stadsutveckling, lokalförsörjning, kulturella och kreativa näringar samt besöksnäringen. I detta remissvar framförs synpunkter kring de aspekter som hänger samman med SISAB:s arbete med utbildningsmiljöer samt kultur i stadsutveckling.

Claes Magnusson
VD

SISAB, Skolfastigheter i Stockholm AB

Postadress:
Box 5010
121 05 Johanneshov

Besöksadress:
Palmfeltsvägen 5, våning 5
121 62 Johanneshov

Tel: 08-508 460 00
e-post: diarie@sisab.se
webbadress: www.sisab.se

Org.nr: 556034-8970
Styrelsens säte: Stockholm
En del av Stockholms stad

Remissen

Stockholms Stadsarkiv har remitterat Remiss av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad till SISAB för yttrande. Programmet täcker inte hela det kulturpolitiska fältet utan är inriktat på områden där stadens förvaltningar och bolag har ett gemensamt ansvar för kulturlivets infrastruktur. Det gäller främst utbildning och akademi, stadsutveckling, lokalförsörjning, kulturella och kreativa näringar samt besöksnäringen. Detta är områden där stadens aktörer kan agera samlat och resursstarkt för att stödja utvecklingen av ett fritt och rikt kulturliv, som håller hög kvalitet och är tillgängligt för alla. En stark och oberoende kultursektor är en förutsättning för en välfungerande demokrati och ett hållbart samhälle i linje med stadens genomförande av Agenda 2030. Stadens lokalförsörjande bolag och förvaltningar skapar fysiska förutsättningar för Stockholms kulturliv genom att tillhandahålla infrastruktur för konstnärliga och kulturella verksamheter. Kommunala verksamheter, i allians med kulturella och kreativa företag, övrigt näringsliv samt civilsamhället, utgör en kraft som kan skapa en stark tillväxt för konst och kultur i Stockholm till nytta och glädje för stockholmarna, besökare och företag.

Även kulturarv och kulturmiljö representerar viktiga sociala värden. Kulturmiljön utgör, förutom sin fysiska dimension, även ett socialt kapital som utöver att forma identitet och bidra till trygghet även inspirerar till deltagande i det offentliga livet. Kulturmiljön är inte statisk utan formas kontinuerligt av människors vilja och politiska beslut.

SISAB:s synpunkter

SISAB välkomnar att staden tagit fram ett kulturstrategiskt program för Stockholm. SISAB som fastighetsbolag bidrar även till att Stockholm fortsätter att utvecklas som en levande, inkluderande, öppen och modern kulturstad.

I maj tilldelades Bobergsskolan vinsten för Årets skol- och förskolebyggnad 2020. Projektet för byggnationen av den helt nya skolan startades 2013 och invigdes tillsammans med 430 nya elever höstterminen 2019. Bobergsskolan bildar en ny årsring i Norra Djurgårdsstaden som representerar en tydligt samtida arkitektur samtidigt som den på ett vackert sätt harmoniserar med befintlig bebyggelse i gasverksområdet. Bobergsskolan har plats för 900 elever och var även med och tävlade om Årets Stockholmsbyggnad 2020.

Under året har SISAB även lanserat appen SISAB Skolkultur som är en mobilguide till konsten på bolagets skolor. Appen innehåller än så länge en pilotrunda i Älvsjö och arbetet har utgått från att kunna bidra till stadens kulturbud med de tillgångar bolaget har - konst och arkitektur - för "hemestrände" stockholmare, nu när många utflyktsmål måste hålla stängt.

SISAB har även under året planerat insatser för att stärka upp kunskapen kring kulturklassade byggnader och fastigheter. SISAB tar detta steg för att öka kunskapen internt, samt externt bland bolagets konsulter, om förvaltandet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader både i förvaltning och i projekt.

Utifrån kulturstrategiska programmet så har SISAB fina välfungerande lokaler som används dagtid under skolterminer av elever. Möjlighet finns att dessa kan nyttjas en större del av dygnet, veckan och året för att säkerställa en bra samhällsekonomisk nytta. Lokaler för praktiskt estetiska ämnen är dessutom ofta placerade nära varandra vilket kan underlätta logistiken. Vid ett utvecklingsarbete på området är det viktigt att säkerställa effektiv logistik kring uthyrning och tillhörande bokningssystem – av erfarenhet har detta varit en viktig del så att inte exempelvis utbildningsverksamheten behöver använda sin personal för att administrera. För att detta ska vara möjligt behöver passersystem integreras i aktuella byggnader för att göra aktuella delar av byggnaden åtkomlig för besökare. Myndighetskrav kan medföra ökade krav på tillgänglighet, frångänglighet, brandkrav, arbetsmiljökrav när fastigheten blir mera publik. Detta medför stora kostnader som kan vara svårt att lägga på verksamheten och även på bolaget som fastighetsägare utifrån uppdrag med tydligt samverkansavtal för hyror. Ett liknande arbete har dock gjorts gällande meröppet på stadens bibliotek.

För att möjliggöra en smidig delning av lokaler behövs troligen en ökad låsbar förvaring. På så sätt kan situationen undvikas att barnens och lärarnas arbetsplatser inte upplevs som fortsatt trygga även om det pågår verksamhet där när de inte är på plats. Slutligen tror SISAB att skälig ekonomisk ersättning behöver utgå till verksamheter som hyr ut sina lokaler. Städning, vaktmästare, ökad administration samt eventuell skadegörelse är inte kostnader som skola och förskola ska behöva stå för.

SISAB ser även en ökad möjlighet utifrån bolagets skol- och förskolegårdar att utveckla rum för kultur, utställning, kreativitet och skapande. Barn och unga är samhällets framtida kulturbärare och utövare och bolaget ser gärna framöver fler samarbeten och samverkansmöjligheter kring kultur i staden. Pågående pandemi har även lärt staden om vikten av flexibilitet, SISAB kan skapa flexibilitet i bolagets fastigheter och gårdar där kulturstrategiska satsningar inkluderas.

Sammanfattningsvis så anser SISAB att finns mycket att tänka på och lösa i praktiken för att kulturlivet ska kunna integrera sig i skolans och förskolors lokaler. Men med rätta lösningar på plats så är det till nytta och gagn för staden i stort om bolagets fina välplanerade skollokaler kan komma allmänheten till nytta en större del av tiden än idag.